Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Пам'ятай про великі дні наших Визвольних змагань. Із Декалогу українського націоналіста

№ 17 (279)
20 травня
2010 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Гол. редактор – Богдан Вівчар * Редактор – Михайлина Боднар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст та достовірність інформації у рекламі відповідальність несе рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідальність несе автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

ПОЗИЦІЯ

ТАКИ РОЗКУЮТЬСЯ!

Напевно кожен з нас усвідомлює, що на дев'ятнадцятому році незалежності українська державність загрожена як ніколи. Йде відвертий наступ нової влади на фундаментальні цінності українства: територіальну цілісність і соборність, національну економіку, духовність, культуру, мову.

Навіть не добувши стоденного терміну, за яким традиційно оцінюють спрямованість діяльності нової влади, Президент усупереч Конституції підписав угоди, щодо продовження базування Чорноморського флоту Росії на українській території. Здавалося б, навіщо поспішати, адже до 2017 р. ще сім років. Та ба, з усього видно, що у геополітичній стратегії і перспективі Росія і не думає полишати Крим. Але їй потрібен не лише він, а вся Україна, без якої неможливе відновлення імперії. І діє вона, як кажуть, тихою сапою, закабалюючи національну економіку способом поглинання стратегічних підприємств, як-то з'єднання «Газпрому» і «Нафтогазу України», енерґоатому, авіапрому і ще багатьох не оприлюднених об'єктів. Про це свідчить візит до Києа президента РФ Д. Медведєва.

Підігрування нової влади Москві просто викликає огиду. Навіть переконливі докази фахівців щодо потрібності й прибутковості перекладів діалогів фільмів українською мовою не зупинили владців від намагання відмінити відповідну постанову попереднього кабміну. А про що свідчать наміри написати спільно з Москвою підручник історії для українських шкіл? У такій історії нашими героями будуть не Роман Шухевич і Степан Бандера, а душителі й кати українського народу, яких тьма. Вони нам напишуть!..

Хіба міг би в якійсь іншій державі, як скажімо в Ізраїлі, її глава, порушуючи закон, заперечувати голокост, як це зробив у Європарламенті В. Янукович, заперечуючи голодомор 1932–1933 років як геноцид українського народу. І з усього видно, що це лише початок тієї юдиної справи з продажу України на розп'яття і нову Голгофу. Які срібняки відробляють В. Янукович, М. Азаров і вся ця продажна коаліція? Невже награбованого ними їм замало? Невже вони думають панувати вічно? Та попереджав їм подібних і їх Великий Кобзар: «Схаменіться, будьте люди, бо лихо вам буде! Розкуються…» Таки розкуються одурманені й, напевно, духовно зомбовані…

Просвітяни в це вірять і працюють над просвітленням народу. Вони підтримують заяву обласної ради, скеровану Президентові, Верховній Раді, Уряду й РНБО, і заодно з депутатами вимагають:

- дотримання Конституції та законів України щодо ґарантування суверенітету, територіальної цілісності й унітарності нашої держави, припинення антиукраїнської гуманітарної політики, збереження євроатлантичного курсу України;
- денонсації угод щодо продовження терміну перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України, ухвалених всупереч статті 17 Основного Закону України;
- унеможливлення контролю інших держав над стратегічними галузями економіки й промисловими підприємствами;
- захисту прав і свобод громадян; недопущення спотворення функцій правоохоронних органів, які присягали на вірність українському народові.

Вимагають і в кожному місті, селищі, селі, в кожному осередку «Просвіти» розгортають роботу, спрямовану на донесення правди людям, згуртування навколо української національної ідеї, підготовку до спротиву владі, яка вершить антиукраїнську справу й стала загрозою нашій незалежності.

Ілля ЗАГРАНОВСЬКИЙ,
заступник голови ОО ВУТ «Просвіта»

ДО ДНЯ ПАМ'ЯТІ ГЕРОЇВ

Стоїть Бандера на постаменті,
Стоїть у Львові і в Коломиї,
Погляд похмурий, лице зболіле:
«Де Україна, яку хотіли?

Де патріоти, наші ідеї?
Гниє еліта, повно злодіїв,
Суди продажні. Бідні, багаті –
Між ними прірва, як тут мовчати?»

До постаменту прийшов хлопчина:
«Дядьку Степане, буде Вкраїна,
Не сумнівайтесь, хоч тяжко нині!»
І посміхнувся Степан дитині.

Орест ЛЕВИЦЬКИЙ,
м. Чернівці

ДО КОБЗАРЯ!

ОСМИСЛЮЮЧИ ПОЕТА І ПРОРОКА

Минуло 18 років незалежності, й виявилося, на жаль, що й хата наша ще не зовсім наша, і правди в ній мало, і сила не усвідомлена, і воля роз'єднана, та й не завжди розумна. На зміну почуттям радості й гордості приходять почуття тривоги й приниження за нашу безпорадність перед внутрішніми та зовнішніми проблемами, за прикру залежність нашої незалежності. Чи спішимо визнати свою нездатність упорядкувати власну хату і знову відступимо її тим, хто вмів тримати нас у послуху й ладен знову взяти нас на свій баланс, чи все-таки не піддамося зневірі й станемо будівничими? Бо на місці старої хати зводиться новий дім, і в ньому буде стільки правди, сили, волі й добра, скільки покладе їх кожен із нас своєю власною працею. І знову нам не обійтися без Шевченка.

22 травня на високій Канівській кручі над Дніпром особливо відчуваєш, якими б ми були бідними тут, в Україні, якщо б могила Великого Кобзаря знаходилась поза її межами.

З Тарасової гори сьогодні нашу Україну, Шевченкову Україну, слухає світ, бо в серці, у власній долі ми зберегли мову Кобзаря і вірність Кобзареві, «Заповіт», святе прагнення до єдності, яке нам сьогодні дуже потрібне.

Похід – то передусім спроба осмислити шлях Шевченка до нас і наш шлях до Шевченка.

21 травня об 11.30 від обласної «Просвіти» відбудеться похід і віче-реквієм з нагоди перевезення й перепоховання праху Тараса Шевченка в Україні. Віче відбудеться біля біля пам'ятника Т. Шевченкові у міському парку. До участі в поході запрошуються всі патріоти України.

Михайлина БОДНАР,
завідуюча культурно-масовим відділом обласної «Просвіти»

НАШІ СВЯТА

П'ЯТДЕСЯТНИЦЯ

День Пятдесятниці, день Святої Тройці, день Зішестя Святого Духа на апостолів є і днем народження Христової Церкви на землі. Господь створив її, щоб вона силою і діянням Святого Духа довершила місію спасіння всього людства. «Дана мені всяка влада на небі й на землі, – промовив Він до апостолів. – Ідіть, отже, і зробіть учнями всі народи: хрестячи їх в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа, навчаючи їх берегти все, що я вам заповідав». Далі Ісус запевнив свою постійну присутність і поміч Церкві: «Отож я з вами по всі дні, аж до кінця віку».

Тож навчати і хрестити – це закликати до покаяння і відвернення від гріха, очищення й омиття від бруду гріховного минулого у воді святої Тайни Хрещення. Це спасенне народження з води і Духа нової людини.

Духовне піднесення початку IV століття, коли християни отримали свободу віросповідання, коли почали зводитись чудові храми й монастирі, коли стали відкрито працювати й удосконалюватися всі інституції Церкви, знаменувало поступовий відхід від поклоніння в «дусі й правді». Тепер зовнішнє бере гору над внутрішнім, буква – над духом, форма – над змістом. Тому великі святі подвижники-монахи і вчителі Церкви навчали й наголошували, що любов вища від молитви, посту й уставу, а звершення всіх форм поклонінь (богослужінь) мають її якнайбільшою мірою виявляти й засвідчувати, бо без цього, за словами святого апостола Павла, все це пустий звук, «мідь бреняча або кимвал звучний».

Навіки залишилася повчальною відповідь св. Івана Золотоустого одному батькові, який гадав, що, якби він на власні кошти спорудив величний храм, то зробив би щось велике перед Богом. «Це є нічим у порівнянні з добрим християнським вихованням дітей, через що спасаються вони і батьки», – сказав святитель (А як часом піднесено повідомляють наші ЗМІ про освячення новозбудованих храмів!.. Дай Боже, аби вони повною мірою сповнили своє призначення й дали світові якнайбільше праведних і святих, бо власне цим вони і рятують світ).

Тож ні хрести, ні статуї, ні чудотворні ікони, ні каплички, ні храми, ні святі місця, ні найбільші пожертви не спасуть нікого, якщо не буде в душі й серці поклоніння в дусі та правді. Це поклоніння не засвідчує жоден обряд звершення будь-якого богослужіння (Літургії, вечірні, утрені і т. д.), треби, чину, благословення, освячення, яке звершує єпископ, монах чи священик, з цілковитим дотриманням уставу, при досконалому співі й читанні молитов-пісень, ані в будь-якому іншому випадку, якщо відсутнє праведне і святе життя.

«Ви пізнаєте їх за плодами їхніми», – сказав Господь. А плодами правильної віри є любов, радість, мир, терпеливість, доброта, милосердя, лагідність, поміркованість, які засвідчуються також чесністю, справедливістю, простотою, скромністю, щирістю. А все це завдяки дарам Святого Духа, яких у день цього свята просимо: «Господи Духу Святий, пошли нам премудрість, розуміння, раду, кріпость, знання, побожність і страх перед Тобою. А ласкою і силою Твоєю допоможи нам спасти свої душі. Амінь».

о. Михайло МЕЛЬНИК

КОНТАКТИ

ЦІКАВО БУЛО ВСІМ…

Незабутні зустрічі у дні Вознесіння Господнього подарували школярі села Підвербці, що на Тлумаччині, своїм одноліткам, які приїхали з Криму. Зворушлива гостинність супроводжувала гостей. Адже відбувалися численні зустрічі, розмови, екскурсії, пошанування традицій села.

У день Вознесіння господарі й гості помолилися в сільському храмі. А після Служби Божої долучилися до ігор та забав, які зорганізували учні школи. Біля церкви вони показали традиції свого села, співали гаївок, грались «жука», скакали «кози». Зрозуміло, залучили до своїх ігор і забав й гостей. Ще більше згуртувало дітей спільне відвідання музеїв «Писанка» та «Гуцульщина», що в Коломиї, шкільна дискотека. А поїздка до Яремчі й на гірськолижний курорт «Буковель» залишила у всіх незабутні спогади.

Поспілкувались із кримчанами голова міської ради Тлумача Ігор Денькович (заступник голови районної «Просвіти») та начальник відділу освіти Дмитро Боднарчук (нагороджений найвищою просвітянською нагородою – медаллю «Будівничий України»), які привітали гостей і вручили їм сувеніри на згадку про Тлумаччину. А загалом у всіх залишились теплі спогади від спільної зустрічі на Прикарпатті. Тепер кримчани чекають своїх однолітків на березі Чорного моря, щоправда, для поїздки туди місцеві школярі шукають спонсора.

Надія ГРИЖАК,
голова первинного осередку «Просвіта» с. Підвербці Тлумацького р-ну

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **"ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ"!** Передплатний індекс **91083**

ТАК ДУМАЮ

СВОЯ ЕНЕРҐЕТИКА – МІЦНА ДЕРЖАВА

Після війни, ще при житті Сталіна, економікою в СРСР керував Маленков. Тоді він провів якусь реорганізацію у промисловості. Замість відділів головного механіка (ВГМ), куди входили й енерґетики, організував енерґомеханічні відділи (ЕМВ). Таким чином дав пріоритет енерґетиці у значимості й структурі на виробництві. Свого часу, 25 січня 1968 року, перший секретар ЦК КПУ Петро Шелест надіслав до Політбюро ЦК КПРС записку з науковим прогнозом розвитку добування нафти і газу в Україні до 1989 року. Згідно з розрахунками вчених тих часів, у 1975 році Україна вже могла б добувати 22 млн. т нафти та 70 млрд. куб. м газу, а у 1980-му – відповідно 36 млн. т. і 90 млрд. куб. м з досить низькою собівартістю.

Та у відкритих в Україні двохстах родовищах нафти і газу в північно-західній частині шельфу Чорного моря не було налагоджене широкомасштабне добування енерґоносіїв. Замість цього розпочалася розробка в Західному Сибіру. Сюди були кинуті всі сили й ресурси насамперед України.

Наведені дані свідчать про те, що своїх добутих енерґоносіїв могло б бути більш ніж достатньо для забезпечення ними потреби України. Є у нас достатньо й уранової руди, з якої, за наявності відповідних технологій, можна виробляти необхідну кількість палива для атомних електростанцій.

Використання в Україні в повному обсязі своїх енерґоносіїв замість імпортованих дало б поштовх для всебічного економічного розвитку. Мільярди доларів, які нині платимо Росії за енерґоносії, при їхньому обігу всередині держави забезпечували б додаткові робочі місця, розвивали б інфраструктуру, підвищили б добробут населення.

Але в програму уряду включене як важливе тільки енерґозбереження. Це дуже важлива і потрібна справа, але повністю вирішити безпроблемне забезпечення енерґоносіями, очевидно, не зможе. Тож замість того, щоб іти на поклін до Росії, Уряд просто зобов'язаний реалізувати програму енерґозабезпечення країни. Та чи зможе це зробити нинішня неукраїнська влада?

Роман ДОРОШ

ВІДЛУННЯ ЧОРНОБИЛЯ

«ПЕРЕМОЖЦІ» Й «ПЕРЕМОЖЕНІ», або ПЕНСІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНИ Б'Є ПО ІНВАЛІДАХ-ЧОРНОБИЛЬЦЯХ ПРИКАРПАТТЯ

Удар по інвалідах-чорнобильцях Прикарпаття нанесло Головне управління Пенсійного фонду України в Івано-Франківській області до Дня Перемоги. Розпалені тотальною пропаґандою війни й велетенськими витратами на її рекламу, пенсфондівці Прикарпаття забагли за всяку ціну побувати в шкурі «переможців» і нанесли «сокрушітєльний удар» по найслабшій катеґорії людей – по інвалідах-чорнобильцях.

Отож до Дня Перемоги пенсфондівці Прикарпаття, грубо проіґнорувавши ст. 22 Конституції України й судові рішення, втричі, а то і в чотири рази урізали пенсії інвалідам-чорнобильцям, які впродовж кількарічних поневірянь по судах виборюли більш-менш пристойні пенсії, які їм належаться на законній основі згідно закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». Спочатку урізали пенсію лідерові обласної спілки «Чорнобиль» Прикарпаття» Несторові Мартинцю. А коли Нестор Михайлович у судовому порядку довів неправомірність обласних пенсфондівців, ті вдарили по інвалідах масованою атакою: впродовж травня цього року призупинили виплату належних пенсій п'ятдесяти восьми інвалідам-чорнобильцям, тобто обласне управління ПФ призупинило виконання рішень судів по 58 справах. Мотивацією такого кричущого беззаконня став нібито лист Пенсійного фонду України від 20.04.2010 р. № 6813/02-20.

З приводу цієї ситуації, яка прирікає чорнобильців практично на вимирання без можливості купити потрібні ліки й харчування, інваліди двічі звертались до голови Івано-Франківської облдержадміністрації Михайла Вишиванюка, його заступника Василя Плав'юка, голови Головного управління ПФ України в Івано-Франківській області Петра Данилюка з вимогами негайно поновити пенсії на рівні судових рішень п'ятдесятьом вісьмом інвалідам-чорнобильцям, які постраждали цього разу від чиновницького «бєспрєдела».

В тексті вимог чорнобильців міститься також пункт про проведення круглого столу з участю представників страйкового комітету інвалідів-чорнобильців з керівництвом облдержадміністрації, правоохоронних органів, обласного управління ПФ та управління праці й соціального захисту населення облдержадміністрації. Поставлене також питання про доцільність перебування на займаних посадах керівників Головного управління ПФ України з Івано-Франківській області та перевірки прокуратурою роботи управління на законність нарахування та виплати пенсій інвалідам-чорнобильцям відповідно до рішень судів, які набрали законної сили.

Слід зауважити, що таких ударів ПФ України не наносив по інвалідах-чорнобильцях східних областей України, зокрема, Донеччини й Луганщини, де чорнобильців більше, ніж на Прикарпатті. Отже, не йдеться про економію коштів. Невже це дискримінація за національно-територіальною ознакою?..

Микола СИМЧИЧ,
ліквідатор наслідків аварії на ЧАЕС 1-ої категорії

ПРАВДА ПРО КРИВДУ

ПРО ЕВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ

Закликаючи українську владу позбавити С. Бандеру звання Героя України, автори 20 пункту резолюції Європарламенту «Про ситуацію в Україні» покликаються на «європейські цінності», які має захистити європеєць В. Янукович.

А що таке європейські цінності? Як і всякі інші цінності, вони є відображенням європейської дійсности. Дійсність ця дуже неоднозначна. Останні 2000 років Європа жила в безперервних війнах, викликаних бажанням сильніших етнічних угруповань поневолити слабші. У цих війнах, як і у громадських рухах, що передували війнам або заступали війни, Європа не показала себе ані культурною, ані гуманною, ані гідною наслідування. Згадаймо лише Бартоломіївську ніч, спалення на вогнищі Жанни д'Арк, Джордано Бруно, Яна Гуса, не кажучи про тисячі безіменних жертв, спалених або потоплених. У XX віці Європа порадувала світ появою двох найдикіших і найнелюдяніших режимів: СССР і Третього Райху. Той факт, що ці режими ніби зникли з лиця Европи, ще не свідчить про те, що «цінності» такого трибу не блукають привидом по Європі. В сучасній Росії, а також Україні йде посилене відродження культу особи Сталіна і впровадження його дуже цінних «європейських» методів у життя росіян та українців XXI віку, відбувається геноцид чеченського народу, планується геноцид українців, на що автори і схвалювачі 20 пункту резолюції «Про Україну» сором'язливо ховають голову в пісок.

Росія здійснює не яку, а «европейську» лінію – підкорювати й нищити слабші народи, що робили европейські лідери впродовж 2000 років.

То про які «европейські цінності» йдеться? Про «цінності» московських поневолювачів чи про цінності чеченських борців за незалежність?

Ці цінності цілком протилежні. «Европейські цінності» Москви прозорі: вживати усіх наявних збройних та всяких ніби-дипломатичних засобів, щоб душити слабші й кількісно у сотні разів менші народи. А цінності борців за незлежність такі: вживати заходів для захисту свого життя і свободи, не виключаючи й украй радикальних. Це значить, що і вдаватися до терору. «Москва діє проти всіх людяних принципів, то чому ми – чеченці – мусимо дотримуватися якихось нібито "европейських" принципів?»

То хто винен у тому, що чеченці вдаються до терору? Чеченці чи Москва? Поневолювачі чи поневолені?

Це кардинальне питання сучасної політики і сучасного міжнародного становища та міжнародного права. Якби світ дав на нього однозначну відповідь, то, може, легше було б розв'язувати складні міжнаціональні суперечки. Але світ не дає однозначної відповіді. Поневолювачі кажуть: поневолені. А поневолені кажуть: поневолювачі.

Отже, треба, щоб не було поневолювачів і поневолених, щоб усі були рівні перед лицем вічности. Тобто, щоб усі народи стали «добрими братами і синами сонця правди, і єретиками».

Поки ж цього нема.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

Зберігаємо правопис автора.

ВАРТО РОЗУМІТИ

РЕАЛЬНІСТЬ, ЯКОЮ ВОНА Є

Обрання Віктора Януковича Президентом на деякий час укинуло націонал-демократичний табір в стан глибокого шоку. Хоч саме вони закликами Віктора Ющенка, Анатолія Гриценка й Олега Тягнибока голосувати проти всіх і зробили найбільше для його перемоги. Звичайно, тепер можна дискутувати щодо того, чи було би правління Тимошенко кращим ніж Віктора Федоровича. Але в усякому разі до явно антиукраїнських закликів вона точно ніколи не опускалася.

Проґресуюча двомовність, реальна реалізація ідеї союзу з Росією, повернення колишніх кучмістів у владу, скасування державних екзаменів з української мови, спроби анулювати звання Героя Бандери й Шухевича, здача українського урану, енерґоатому, авіапрому, нафтогазу, врешті Криму... Ось перші результати діяльності нової влади.

Тому позиція цих «противсіхів», які пробують підняти народ на нову боротьбу, виглядає тепер, м'яко кажучи, дещо дивною.

Хіба це не їхні заклики призвели саме до такого результату? Хіба це не їхню поведінку, перш за все, й треба назвати «зрадою національних інтересів»?! Правда, українці це завжди гордо називали «прагматизмом», і раніше він їм постійно приносив тільки вигоду.

Але тепер, чи не вперше, сталося щось унікальне.

Ті, що зрадили своїм ідеям, самі від того найперше й постраждали. Бо ж, напевно, краще було й далі самим залишатися при владі, ніж тепер панічно намагатися врятувати ситуацію?

I. Крах національних ілюзій

Такий крах ілюзій не є випадковим – він став цілком закономірним наслідком попередніх уявлень нашого народу й тих міфів, які дісталися в спадок, чи були нав'язані нам за всі роки української незалежності. На першому місці тут, звичайно, стоїть **споконвічна віра українців у власну нещасливу долю.**

Як-от, наприклад, міф про 300 загиблих студентів під Крутами, спотворений так, щоб викликати ще більший жаль і скорботу. А насправді в тій битві, крім студентів, брали участь і цілком боєздатні частини, й закінчився бій на той момент фактичною перемогою українських сил. А студенти (35 осіб) потрапили в засідку тільки тому, що в сутінках вийшли не на ту залізничну станцію.

І тому не варто свою перемогу перетворювати в чужу, чи винити когось у власних нещастях. Це породжує невміння й нездатність щось змінити. А далі – і відчуття вини вже цілком матеріальної.

Віримо, що **хтось нам винен гроші.** Чи-то Великобританія зі скарбом Полуботка, чи-то Росія з грошима СРСР, чи-то США за ядерні ракети, чи знову та ж Росія за голодомор. І як тільки ми всі ці борги позабираємо – так зразу й заживемо щасливо. А ще сподівання, що **врятують Україну етноукраїці.** Адже ми належимо до предковічних націй, що існували ще зі створення світу, а тому й зберігаємо десь у підсвідомості предковічні істинні знання. І щойно вони, ці знання, відновимо, так і виконаємо свою місію.

II. Сучасна антиукраїнська міфотворчість

Інша ж частина України – творить міфи протилежні. Чого варта тільки думка про те, що **«націоналисты обманули народ».** Ніби житель півдня й сходу за незалежність України не голосував. І так, мовби насправді вся ця пропаґанда незалежності України в 1991 році дійсно була здійснена руками націоналістів. А не колишніх комуністів, що перелякалися Єльцина з його непрогнозованою Росією. Тим більше, що всі українські прем'єри були представниками саме південно-східних реґіонів. А отже – **«Украиной НЕ правили бандеровцы».**

Вітольд Фокін і Олександр Масол були киянами, та й то умовно, Ющенко – сумчанин, Янукович – донецький. Усі ж інші, навіть та ж Тимошенко – представники дніпропетровського клану – «бандєровцамі» там і близько не пахло. Не може бути, щоб житель півдня чи сходу не знав цього. Проте й далі винить у всіх невдачах «западенця». І коли донеччанин стверджує, що **«гуцулы ему не указ»** – це сумно. Гуцулів в Україні навряд чи набереться більш як 200 000, а жителів однієї тільки Донецької області, не кажучи про сусідні Дніпропетровську й Луганську, – не менше п'яти мільйонів.

І вони бояться якихось там міфічних гуцулів?.. І **вірять у нову владу,** хоча той же Азаров править Україною вже понад п'ятнадцять років? І в те, що **«украинцев придумали немцы», а «українська мова – мова села»** (за Табачником – ред.)?

Але прихильники російської національної ідеї й далі вірять, що «мир спасут русские», що в нас із ними спільна історія. Про 300 років такої ж спільної історії з Литвою вони ж, мабуть, забули.

А ще – у те, що в Росії вони потрібні, що донецькі шахтарі опиняться там у більш привілейованому становищі, ніж кузбаські. І в те, що **«они кормят западенцев».** Цей міф теж все ще живий. Хоча Донецька область єдина в Україні, що не забезпечує себе продовольством, та живе з привозних харчів.

III. Пастка для Партії реґіонів

Перемога Януковича призвела до зовсім несподіваного для Партії реґіонів явища – виникнення **відповідальності перед виборцями й країною.** Тепер навіть свою особисту ненависть до української мови доводиться маскувати якимсь чином. Наприклад, казками про нестачу на неї (мову) грошей. А відсутність реальних досягнень прикривати хоча б ілюзією, маніпулятивними технологіями впливу.

Це призводить до спокуси відновити «єдінодушіє» зразка СРСР, що й поспішно робиться у час візитів лідерів. Як наслідок, ПР поступово дрейфує до ідей часів СРСР. Наприклад, до ідеї побудови військово-промислової держави, у якій і далі правитиме Москва.

IV. Знецінення цінностей

Ніцше писав про «переоцінку цінностей». Але можлива вона лише тоді, коли одні цінності втрачають своє значення, а інші навпаки – займають більш значиме становище, змінюють своє місце в загальній ієрархії.

У нашому ж випадку ми маємо дещо інше. Перша втрата вже відома – втрата морального авторитету посади Президента. Ним може стати навіть кримінальник, і це шокує світ. Далі – знищення Конституції і її топтання, руйнування довіри до партій, зведення прагматизму, читай зрадництва, у ранґ особливих чеснот.

Так ми й отримуємо **нову політичну реальність.**

І в цій реальності – фактичний крах (а може, початок відродження) національно-демократичних сил та прихід до влади партії, яка прагне повернутись назад, у минуле. І при цьому не завжди розуміє, що із цього минулого дійсно варто використати, а від чого навпаки – відмовитися. Зрештою, вона цього й не бажає. Але це і є початком її кінця.

За матеріалами «Української правди»

ТАЛАНТИ

ЗІ СКРИПКОЮ КРІЗЬ ЖИТТЯ

Весілля буйно почувалося, досягало свого зеніту. У вихорі іскристої коломийки кружляли весільні гості. Мелодії змінювалися все експресивніше й швидше. Чарівно звучала сріпка і здавалось, нібито її голос панував над усім весільним дійством. Ураз музика стихла й до сільського музики-скрипаля підійшло кілька молодиків і неграмотно запитали: «Вуйку, ви граєте по нотах?!». «Ні, я граю по весіллях», – усміхнувшись, відповів сивочолий скрипаль.

...Гай-гай!!! Можливо, він, скрипаль з багаторічним весільним стажем, Юрко Миколайович Волосюк зараз сидів би за пультом першої скрипки симфонічного оркестру, як його давній незабутній товариш-скрипаль Нюсько Кепещук із сусіднього села Грабовець, якого у вирі Другої світової війни доля закинула за океан і де професійні педагоги плекали талант простого сільського музики, щоб той став артистом нью-йоркського симфонічного оркестру. Можливо, й він, Юрко Волосюк, народний сільський музикант теж би гастролював країнами Європи й Америки... Але, напевно, Бог дає кожному свою долю... І, можливо, його місце саме тут, серед простого селянського люду, якому він повинен дарувати свій мистецький талант.

Ми сидимо в оселі скрипаля і з уст дев'яносторічного музиканта спливають спогади... Народився Юрій Миколайович 1919 року, коли Україна здобувала свою незалежність. Пригадує, як у 1926 році пішов до сільської школи в рідному селі, де директором був Павло Кузьма, який виконував функції універсального вчителя. Бо викладав і рідну мову, й іноземну, і географію, і природознавство, й арифметику. Але найбільше запав у душу малому Юркові звук скрипки, на якій грав учитель. Скрипка – цариця музики – не давала хлопчикові спокою. Його старший брат Петро змайстрував Юркові скрипку, на якій майбутній сільський музика робить перші кроки. І, мабуть, найбільшою втіхою був той момент, коли тато, продавши корову, купив йому добротний інструмент – скрипку фірми «Штайнер». Яка була радість, коли чотирнадцятилітнім підлітком він уже грав на весіллях, щоб заробити на кусень хліба.

Згадує старий скрипаль і початок 40-х, коли стрий (татів брат) Петро привіз йому з Німеччини новенького «Страдіварі». Звісно, що це не був ориґінал геніального майстра, але скрипка зазвучала якось по-особливому. В 1940 році його призвали до Червоної армії. Й досі пам'ятає той час, коли почався його фронтовий шлях – від Криму аж до Берліну. Пам'ятає, коли він, поранений, лежачи в військовому госпіталі в угорському місті Мішкольці почув мелодії угорського чардашу й німецької «роземунди», а в душі бриніла мелодія рідної горохолинської коломийки, кортіло якнайшвидше взяти до рук свого «Страдіварі», що чекав на нього вдома цілих шість років.

Демобілізувавшись, у 1946 році приїхав у рідне село. Але було не до музики. Грати весільної забороняли... У вирі воєнних дій пропав без вісти татів брат Петро. Саме він, даруючи Юркові скрипку, пророчив йому довголіття. Як говорить скрипаль: «Стрий мав високі школи... Вивчився на астролога в Німеччині. Вільно володів німецькою, італійською, угорською, польською мовами... Коли в 1939-му прийшли «перші совіти» працював перекладачем у тодішньому Станіславі (нині – Івано-Франківськ)».

Свою весільну «одіссею» продовжив скрипаль Юрко Волосюк в 1953 році. Не було такого села в районі, де б не звучала його весільна музика. Працював у колгоспі й веселив на забавах людей. Пригадує, як на початку 50-х біля села осіли табором цигани. Хотіли справити весілля. Але не було у них музикантів, тож запросили Юрія Миколайовича зіграти циганське весілля, з чим він блискуче справився. Пригадує старий скрипаль і 1969 рік, коли, йдучи з весілля, довелось рятуватися самому й рятувати свою скрипку від водної стихії.

Скільки зіграв весіль старий скрипаль уже й не пам'ятає. Одне знає – рахунок не на сотні, а на тисячі. Сільські ґазди, парубки і дівчата часто говорили: «Йду на весілля, бо там грає Юрко Волосюк».

Час посріблив скроні скрипаля, але й зараз, незважаючи на свої дев'яносто літ, бере пан Юрій скрипку й народжується мелодія. Мелодія життя... Без цього не мислить себе старий скрипаль – весільний маестро Юрій Миколайович Волосюк.

Олексій РОВЕНКО,
керівник фольклорного ансамблю «Музики» клубу Горохолино-ліс Богородчанського району Івано-Франківської обл.

ВІДКРИТТЯ ІМЕНІ

ОЛЕСЬ ВЕСНЯНИЙ

ПОЕТ, ПАТРІОТ, БОРЕЦЬ

...Березень 1941 року. Прикарпаття. Станіслав. З нагоди відіслання матері своїх віршів у село Катеринівка з-під Кам'янки (а це нині – Черкащина) він звертається до нені поетичними рядками:

...Ти одна
Не обікрадеш розмислом печалі
І не осудиш сина, як страшна
До Тебе дійде вістка, що назавжди
Пішов я в морок іншого буття...

Що мав на увазі поет під «іншим буттям»? Розгадку світоглядних позицій Олеся Весняного надибуємо у його літературних пробах ще студентської доби 1935–1940 років, коли він навчався на філологічному факультеті Київського університету, куди дістався у 16 літ. В одній із поезій, присвячених Насті Федорівні Дігтяр («моїй учительці, що посивіла в тюрмі за націоналізм, – присвячую»), Олесь Весняний 1938 року з вдячністю за науку національної честі й гідності говорить:

Ви навчали, щоб ми, як Тарас,
Покохали свою Україну,
Щоб для неї жили, – Ви не раз
Нам казали... І я материну
Вашу мову навіки зберіг
І несу її в серці гарячім –
Я б забуть і тоді Вас не міг,
Коли б роки забуть міг дитячі!

Дитячі роки закарбувалися в свідомості поета трагічними сторінками «соціалістичних перетворень» на теренах рідного краю і всієї України. Він дивом вижив у голокостні 1932–1933 роки, а, навчаючись у Київському університеті, був свідком кривавих оргій сталінщини на «збільшовиченій» Україні. Тоді, в роки голодомору, в його рідному селі голодною смертю померло одинадцять душ із лише його роду Погорілих, а в селі Стецівка сусіднього Звенигородського району голод скосив ще сім душ Погорілих...

Олександр Погорілий – справжнє прізвище поета. Олесь Весняний – його літературний псевдонім, під яким він друкувався у київських часописах ще зі студентських років. Друкував, звісно, не всі свої поетичні твори: багато його поезій заховалися у потаємному зшитку. Згодом деякі з них були уладнані поетом у поетичну збірку «Пісні серця», яка побачила світ у вересні 1941 року в Станиславові – в друкарні управи міста, окупованого гітлерівцями.

Отож Олесь Погорілий – Олесь Весняний у Станіславі з травня 1940 року: після закінчення університету його скеровують викладачем щойно відкритого учительського інституту. Викладає українську літературу. Займається літературною діяльністю. Китиця його поезій об'єднана циклом «Карпатські мелодії». А це – «Подарунок», «Аж тепер зрозумів я навіки...», «Прохання», написані Олесем Весняним 1940 р. у Яремчі та «На могилі Василя Стефаника» (с. Русів, 1941 р.). В останній поезії поет щиро захоплюється творчою величчю письменника:

Чую на Покутті – мова на сто миль:
Був же нам як батько
Стефаник Василь!
Чую на всім світі:
Будь же славен шпиль,
Де спочив безсмертний
Стефаник Василь!
Ой, зрости ж, барвінку,
і могилу вкрий...

Україно, краю мій, вічно здоровій,
Будь же ти, як сонце,
як іскристий сміх,
Як синів ти родиш славних отаких!

До збірки «Пісні серця» ввійшли поетичні твори поета, написані на Поліссі (1938), у Каневі, Києві, Голосієві, Кам'янці (1937–1940), Станиславові (1941).

...З початком німецько-радянської війни Олесь Весняний (Погорілий) залишився в окупованому фашистами Станіславі. Він відкриває своє лицарське забрало: відверто визначає своє місце в боротьбі за Україну – в рядах українських націоналістів. Він вітає Акт відновлення Української Держави 30 червня 1941 р. В поезії «Україні», написаній 29 серпня 1941 р. у Станіславі, поет пафосно проголошує:

Ти явилась, як сон пречудовий,
Оповита у сонце, блакить...
І відтоді не знаю любові
Як Тебе, Україно, любить!

В іншій поезії цього тривожно-обнадійливого часу Олесь Весняний випромінює поетичними рядками те, що давно нуртувало в його серці:

Я пригадую ночі безсонні
У благанні: Визвольнику, встань
І веди нас на мури червоні,
У пожежі визвольних повстань!..

Поет активно працює у щойно відроджених українських часописах «Самостійна Україна», «Українське слово», друкує свої поезії патріотичного спрямування, літературні сторінки, присвячені велетам української літератури – Тарасові Шевченку, Лесі Українці. Був членом редколеґії тижневика «Станиславівське слово», співпрацюючи з відомими українськими діячами культури й літератури – Миколою Лепким, Тарасом Франком, Іваном Ставничним, Дарією Ярославською та іншими.

Поетична й публіцистична спадщина Олеся Весняного розпорошена по багатьох виданнях, літературознавчо не опрацьована.

...Надії поета і його друзів по боротьбі за відродження України з приходом «нового визволителя» у 1941 році швидко розвіялися. Поет пересвідчується, що потрібно ставати до більш рішучої боротьби, надіючись на власні сили. Невдовзі, того ж року, Олесь Весняний у поезії «Виклик» проголошує:

Лютуй, божеволій же, кате.
Дивись – я сміюсь тобі в вічі!
Коли б я міг тричі вмирати, –
За край свій умер би і тричі!

А в алегорії «На Київ, братове!..» у кінці серпня 1941 р. поет-революціонер пророкує визволення Києва від чорних сил:

Снилось мені... ах,
чому лише снилось?
Що тяжко в боях ми втомились,
Рани боліли, не зводились руки
І тішився ворог, і крякали круки...
...Та ми не спинялись,
не сміли спинятись,
Бо ж встала над нами зоря перемоги!
На Київ, на Київ йдемо ми, братове!..

З кінця 1941 року Олесь Весняний – у Києві. Як український націоналіст. У вирі підпільної антифашистської боротьби. Там же, у Києві, він загинув у ґестапівській катівні разом зі своїм товаришем-однокурсником з Київського університету – літератором-націоналістом Юрієм Булатом (за переказами – на електричному стільці).

У своїй публікації в «Літературній Україні» за 2 жовтня 1997 року доктор історичних наук Надія Миронець повідомила про свою знахідку в Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України (вона вивчала документи німецької окупаційної влади, зокрема, фонд штабу Розенберґа). Отож у своєму звіті начальник поліції безпеки і СД в Києві 15.09.1942 р. писав про Олеся Погорілого: «24.07 цього року був арештований українець Погорілий, який, за його власними показаннями, є засновником і керівником РУНО – Революційної української народної організації. РУНО нібито утворена в Києві в цьому році й зараз має приблизно 1000 членів. У Погорілого були знайдені 15 різних листівок, надрукованих на друкарській машинці. Вони є лише проектами і їх розповсюдження передбачалося найближчим часом. У цих листівках Погорілий вимагає знищення як російського, так і німецького імперіалізму: тільки тоді Східна Європа нарешті заспокоїться. З цією метою повинні бути усунені як Сталін, так і деспот Гітлер і його «головна собака» Гейдріх. Окрема листівка Погорілого звертається до угорських солдатів з запитанням, заради чого вони, по суті, воюють. Адже після війни Гітлер, як це видно з його книги «Моя боротьба», перетворить Угорщину в свою колонію. Деспот Сталін буде замінений іншим деспотом. Слід відзначити, що, як повідомив Погорілий, він за професією є «поетом» – фаталіст і одиночка».

...У своїй літературно-пошуковій публікації за 1996 р. «Хто знає про Олеся Погорілого?» у часописі «Поліття» науковець-бібліограф Володимир Полєк заініціював питання про вивчення життєвого й літературного шляху забутого поета – борця за волю України, доля якого тісно пов'язана з Прикарпаттям, Олеся Погорілого. Надіюся, ім'я Олеся Весняного буде вирване з вимушеного забуття й заслужено увічнене поряд з поетами-націоналістами Оленою Телігою, Михайлом Дяченком (Марком Боєславом), Олегом Ольжичем та іншими патріотами України.

Володимир МОРОЗЮК,
член Національної спілки письменників України

ПРИТЧІ

ІСУСЕ, ПЕРЕМІНИ НАШІ СЕРЦЯ,

або ЧУДО НА ВЕСІЛЛІ В КАНІ ГАЛИЛЕЙСЬКІЙ

Травень – місяць свята матері й весіль. У зв'язку з цим хочеться нагадати про перше чудо, здійснене Ісусом у своєму земному шляху. В Кані Галилейській під час весілля Він перетворив воду на вино. Легко можна порахувати, що вина було багато, бо Бог завжди дає з надлишком, щедрою рукою.

Мати Божа стояла серед гостей. На ній була довга, гаптована золотом, лазурово-блакитна сукня. Як і наречена, Вона була непорочною. Ця Жінка привертала до себе увагу своєю небаченою красою. У свої літа Вона була стрункою, мала чарівне сяюче обличчя й викликала захоплення. Її постава була сповнена гідності й шляхетності. Ніхто не наважувався підійти до Неї. Але ні, хтось-таки, тремтячи від страху, наважився зблизитись. Це був слуга, який сповістив Їй про те, що гості випили все вино.

Почувши це, Марія ані словом, ані жестом не виявила занепокоєння. Якусь мить по тому, Вона врочисто, спокійно, з виглядом жінки, яка прийняла остаточне рішення,

повільно підійшла до Ісуса, поклала ліву руку Йому на плече й тихо промовила: «У нас більше нема вина». Ісус повернувся до Марії, звернув свій погляд у Її карі іскристі очі, рішуче й суворо спитав: «Чого тобі, жінко? Моя година ще не прийшла». Отже, Ісус суворо зупинив Матір і не розкрив Їй своїх намірів.

А Мати Його каже слугам: «Що скаже Він вам, те зробіть». Було ж тоді, за юдейським звичаєм, для обмивання, шість кам'яних посудин для води. Ісус сказав слугам: «Наповніть посудини водою». І наповнили їх по вінця. І сказав Він їм: «Тепер черпайте й несіть до розпорядника бенкету». І понесли. Коли ж староста скуштував воду, яка стала вином (а він не знав, звідки воно взялося, знали тільки слуги), тоді покликав жениха й промовив: «Кожний чоловік подає спочатку добре вино, а коли напʼються, тоді гірше, а ти зберіг добре вино аж досі» (Ів. 2, 1–11). Так Ісус поклав початок чудесам.

Марія робила більше, ніж могла. Вона була впевнена в досягненні мети і своїми вчинками підтверджувала слова Ісуса: Просіть, будьте наполегливими і перемагайте.

Отже, які висновки належить зробити нам? Любов Бога до людини є водночас запрошенням до допомоги кожному, хто перебуває у потребі. Тож будьмо і ми щедрі, як щедрий Ісус та Його Небесний Отець.

З вірою, як каже Ісус, наповнюймо водою щедро наші щоденні вчинки в життєвих ситуаціях і з радістю відкриємо їх перетворення в прекрасне вино.

Здійснить же цю переміну запрошений до наших недоліків наш небесний Добродійник.

Михайло РУДКОВСЬКИЙ

ВШАНУВАННЯ

СИНОВІ Й СПІВЦЕВІ СЕЛЯНСТВА

У с. Русів Снятинського району відбулися урочистості з нагоди 193-ої річниці з дня народження Василя Стефаника та вручення обласної премії його імені. Після покладання вінків і квітів до пам'ятника Тарасові Шевченку святкова хода пройшла до пам'ятника Василеві Стефанику, з вітаннями виступили учні місцевої школи, посадовці.

Учасники свята традиційно вшанували пам'ять письменника на його могилі, де відбулася панахида, покладання вінків та квітів.

Завершальним акордом святкувань стали заходи на терені хати-садиби письменника. Присутніх привітали представники влади, науковці Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, лауреати премії, письменики. Відбувся святковий концерт.

Н. К.

ПОДОРОЖІ

ВРАЖЕННЯ І РОЗДУМИ

Ми, члени осередку «Просвіта» при СШ № 1, були приємно здивовані, коли міське об'єднання «Просвіта» при транспортному забезпеченні обласної «Просвіти» нагородило нас поїздкою в Уманський дендрологічний парк «Софіївка».

Учителям не звикати до екскурсій – здається, відвідали з учнями чи не всі пам'ятні місця нашої і сусідніх областей. Але такій далекій поїздці, та ще й у колі однодумців, завжди радієш. Що ми почерпнули з цієї екскурсії? Дуже багато. Спостерегли, що в нашій області дерева більш зелені, ніж в Тернопільській, що в Хмельницькій області багато придорожніх кафе, у Вінницькій – рівніші дороги, а в Черкаській – гостинні люди. Всі, з ким ми спілкувалися під час подорожі, розмовляли українською.

А Умань просто зачарувала нас. Це невелике, але зелене й охайне місто з вузькими вулицями. Ну, а хто не бачив «Софіївки», той не має уявлення про те, як мистецтво впливає на природу. Такого дивовижного витвору людської фантазії й майстерності, в якому переплелися б разом і світ загадкових леґенд та міфів, і мистецтво, і краса природи, немає, здається, у всій Європі. Розташований на площі майже 170 га, парк з року в рік дивує відвідувачів неперевершеною красою – своєрідною романтичною поемою в камені, водограях, водоспадах, архітектурних і гідравлічних спорудах, античних скульптурах і, звісно ж, різноманітному рослинному світі.

Екскурсовод не раз наголошувала на тому, що парк будували українці, що багато їх там загинуло, що їхня праця була надзвичайно тяжкою, непосильною. Безіменні робітники творили це диво але, як у багатьох випадках, слава дісталась іншим.

Вразила історія життя Станіслава Потоцького, польського маґната, на кошти якого був споруджений парк «Софіївка» для його коханої дружини, красуні-гречанки Софії. Трагічною була його політична кар'єра, ще трагічнішим – особисте життя. Але попри все, родина Потоцьких витрачала кошти на будівництво церков, маґістралей, шкіл. Ці справи відразу ж хочеться порівняти з сьогоденням: у теперішній час щось не дуже чути, щоб заможні люди були причетні до створення наших, українських, церков, шкіл.

Отакі-то думки зродилися після цієї екскурсії.

Марія ТИМКІВ, *голова осередку,*
Любов ВИСОЧИНСЬКА, *скарбник*

ЮВІЛЕЇ

ПЛЕКАЙМО ПІСЕННИЙ САД

В «Просвіту» горнімо талант і добро,
Складаймо в скарбничку – поборемо зло.
Б. Данилишин

70 років – такий вік Центру дитячої та юнацької творчості. З них 16 обласне об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка тісно співпрацює з центром. Зокрема, діяв Клуб обдарованих дітей «Соколята» під керівництвом Б. Данилишина, який займався дитячим вокалом. З 1994 року по сьогоднішній день у клубі навчалося 60 обдарованих дітей, відбулося три випуски вихованців, серед яких є вже лауреати й дипломанти. Це Андрій Канонік, Іван Данилейчук, Роман Дзундза, Ірина Лончина (заслужена артистка України), Мар'яна Бідочко, Ірина Шабан, Богдан Волосянчук, Віктор Барчук, Михайло Оленюк, Оксана Андрусишин, Ольга Побуцька, Богдан Савчук, Софія Дубчак, Марічка Куца та інші. Кожен із них свого часу відстоював честь Прикарпатського краю на фестивалях, які проходили не тільки в Україні, але й за її межами.

Серед нинішніх молодих талантів прославилися дует «Братик і сестричка» – Аліна та Юрчик Довгани, Марина Яцків, Микола Дутчак, Ірина Стецько, Ірина Братина, Галина Дацько. Протягом багатьох років дитяча творчість та її розвиток були в центрі уваги обласної «Просвіти». Ці діти неодноразово брали участь у просвітянських заходах і Всеукраїнських просвітянських фестивалях, славили Україну, рідну пісню, мову і культуру.

Тож, вітаючи з ювілеєм, бажаємо колеґам нових успіхів у професійному творчому становленні підростаючої зміни, розуміння дитячої особистості. Нехай у вашому пісенному саду завжди буде сонячно, тепло і затишно.

Михайлина БОДНАР,
завідуюча культурно-масовим відділом обласної «Просвіти»

БУВАЛЬЩИНА

ДИВО

Онкодиспансер. Урологія. Палата на шість ліжок, досить простора й світла як для лікарні. П'ятеро хворих після операції й один – на променевій терапії. Стан важкий. Хтось під крапельницею, всі – з вивідними трубками й усім за шістдесят... Стогін і зойки. Видовище гнітюче. Всі усвідомлюють, що це не звичайна лікарня, й над кожним це тяжить, тільки ніхто про це вголос не говорить. В палаті ще дві жінки, які доглядають лежачих. Вони допомагають не тільки своїм рідним – піклуються про всіх. За кілька днів вони тут стали справжніми фахівцями й часто навіть підміняють медсестер.

У мене вже п'ятий день висока температура. Спочатку це було закономірно – все ж операція. Та якось побачив на обличчі свого лікаря чи-то роздратування, чи незадоволення. За всіма ознаками, я мав би вже ходити. Про біль мовчу. Пам'ятаю, ще в дитинстві, коли забив ногу чи руку, ніколи не плакав. Мати завжди мене хвалила, що я терплячий. Сусіди по палаті вранці розповідали, що уві сні я стогнав.

Дуже прикро, що й мій сусід по ліжку навпроти – сивий дідусь, років за сімдесят, – дуже мучився. Чи-то операція була невдалою, чи медицина вже не могла йому допомогти, але покращання не було. Крім того, до нього ніхто не приходив. Ми, чим могли, допомагали йому, ділились продуктами, ліками й добрим словом. Дідусь неохоче розповідав, що є в нього два сини й донька, та й онуки вже дорослі, але десь вони далеко.

У цей вечір температура в мене піднялась під сорок. В такому стані біль не такий відчутний – здається, що стає легше. Зате мій сивий сусід зі стогону перейшов на зойки. Покликали медсестру – вона розвела руками. Годину тому зробила йому знеболюючу ін'єкцію – треба чекати. Ще пообіцяла покликати лікаря, хоч усі розуміли, що в такий час його вже немає. Зойки ставали щораз частішими й голоснішими. Кожен хотів чимось допомогти старенькому, та були безпорадні.

Саме навпроти мене, над дідусем, висів образ Пресвятої Діви Марії з маленьким Ісусом на руках – такий звичайний маленький образок у простенькій рамці. Промінь світла від настільної лампи, накритої рушником, падав на образок. Коли я випадково глянув на нього, то видалось, що свята Марія мені всміхається. Ну ось, уже й марю, – подумав я. Але хтось мені наче підказав звернутися до образка: «Боже, прошу Тебе, я трохи здоровіший від старенького – візьми в мене трохи здоров'ячка і дай йому».

Не пам'ятаю, як я заснув. І снився мені дивовижний сон: наче я їду по зеленій траві у весняному лісі, навколо – море квітів і яскраво світить лагідне сонце, а дивовижні різнокольорові пташки співають і перелітають з дерева на дерево. Щастя й радість переповнювали мене.

Сон був коротким. Перше, що відчув, коли пробудився, – в палаті було зовсім тихо. Незвичайно тихо. Розплющивши очі, я побачив, що старенький сидить на ліжку й спокійно вечеряє, так собі поселянськи. В лівій руці – величезний батон, якого він кусав великими шматками й запивав кефіром. Я спитав: «Як справи?» Розводячи руками, він сам пояснити нічого не міг. Лікаря не було. А півгодини тому кровотеча зупинилась, болі стихли, от і захотів їсти. Напевно, подіяла ін'єкція, – сказав він.

І тут я зауважив, що і в мене спала температура. До ночі вона нормалізувалась і вже на другий день не піднімалась.

Я лежав і думав. Думав про своє звернення до Бога. Якби це було не зі мною, можливо, не повірив би в таке диво.

Йосиф КАЧМАР

ВЕЛИКИЙ І НЕВТОМНИЙ ТРУДІВНИК

27.02.1932 СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ АНТОНА МАЛКОВИЧА 18.05.2010

З сумом сповіщаємо, що відійшов у вічність щирий український патріот, селянин-пасічник, поет-коломийкар, багаторічний аматор сцени, учасник церковного і світського хорів, невтомний трудівник, правдолюб, глибоко віруючий християнин **Антось МАЛКОВИЧ.**

Народився він у Нижньому Березові в бідній селянській родині. Закінчив семирічну школу. Разом із батьком Миколою і старшим братом Василем ходив на лісові роботи, випасав худобу на полонині. В час воєнного лихоліття терпів і голод, і холод. У свої молоді роки був досить відважним, тому з братом Василем допомагав збирати важливу для підпілля ОУН та вояків УПА інформацію.

В часи комуністичного режиму виступав із критикою за переслідування релігійних переконань. У своїй хаті багато років напівтаємно виконував роль чудотворця святого Миколая (роздавав своїм і багатьом дітям подарунки в день цього чудотворця – 19 грудня). Він старався виховувати багатьох дітей у християнському дусі, заохочував їх вчити молитви. Коли почалася Горбачовська перебудова, склав таку коломийку:

Та дай, Боже, Горбачову
много літ прожити,
Що позволив цього року
паску освятити.

Маючи природний дар гумориста, він читав зі сцени гумористично різних авторів і власні. Понад десять років тому його син, нині відомий поет і директор видавництва «А-ба-ба-га-ла-ма-га», видав невеликим накладом книжечку «Пасічникова пригода», яка мала великий успіх.

У 76 років він на своєму подвір'ї збудував приміщення, в якому створив музей старожитностей. Свої оригінальні розповіді про окремі експонати, зокрема, речі побуту та інші, він супроводжував піснями-коломийками.

Світлої пам'яті Антось Малкович разом зі своєю дружиною, відомою кулінаркою, організаторкою різних імпрез Юлею з Арсеничів Малкович, яка є теж багаторічною учасницею церковного хору, виховали двох дітей, яких Бог теж наділив творчими поетичними талантами. Їхній старший син Іван став відомим поетом і видавцем чудових дитячих книжок. Їхня донька Людмила є чудовою учителькою, авторкою численних сценаріїв до різних просвітянських заходів, поетичної збірки «Свічка зі снігу», головою осередку «Просвіти» у рідному селі.

Пан Антон був щирим, добрим, володів рідкісним даром безкорисливо любити людей, тож у своїй домівці разом з дружиною гостинно приймав багатьох відомих людей, учених, письменників, діячів мистецтва і культури.

Обласна «Просвіта» висловлює глибоке співчуття з приводу тяжкої втрати найдорожчої людини для родини Малковичів-Арсеничів, зокрема, дружині покійного Юлії Іванівні Малкович, синові Івану, доньці Людмилі, онукам, братові й сестрам.

У хвилини скорботи підтримуємо вас і розділяємо біль втрати дорогого для вас мужа, батька, дідуся, брата.

Нехай Всемилостивий Господь оселить душу покійного, де всі святі і праведні спочивають.

Хай українська земля, яку він так любив і на якій усе життя чесно трудився, буде йому пухом!

Вічна йому пам'ять!

Просвітяни: П. АРСЕНИЧ, Є. БАРАН, М. БОДНАР, Л. БРИНДЗЕЙ, Л. ВАРДЗАРУК, С. ВОЛКОВЕЦЬКИЙ, С. ҐЕНИК, М. ІҐНАТЮК, Л. КОСТЕНЮК, М. ЛЕСЮК, Б. РАДИШ, С. СКОВРОНСЬКИЙ, С. СУЛЯТИЦЬКИЙ та інші

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

РОЗДВОЄНА ДОЛЯ

Леліяні сонцем простори родючі
І жили річок життєдайних на них,
І простір морський, і ліси споконвічні –
Все створене Богом Всевишнім для тих,
Кому честь велика тут випала жити
Й багатства оті споживати в добро,
І Бога за вибрану долю хвалити,
Й примножувать їх, щоби більше було.
І все це не марно, бо люд працьовитий
На вибраних землях коріння пустив.
А йде це коріння далеко в століття –
У аріїв славних далекі часи.
Коріння міцне й стовбур з гіллям високий
У дерева роду цього розрослись.
Та доля безхмарною була допоки
Випробувань злих не настали часи.
Бо завше на інше добро зазіхають
Безчесних завидників думи лихі,
А щоб легше наміри злі їм вдавались,
То зброя найперша – підступності хід.

Гірка була доля в Руси-України,
Міцніли ворожі прокляті ряди
І стали вони роздирати Вкраїну –
Один сюди тягне, а інший – туди.
А те, що найгірше, – улесливо просять,
Обіцянки ласі навкруг роздава.
А щирий народ зрозуміти не в змозі,
Що в мові отій й крихти правди нема.
Вже надто довірливе серце він має,
Що навіть до ворога піде з добром,
Та в нашому світі так часто буває:
Завжди скористається хтось із цього.

Богдан міркував, куди краще пристати,
Кому під опіку віддати народ.
І ворог зумів усім цим скористатись,
Ще й рабства отруту впорснув заодно.

Пробігли століття над краєм великим,
Розкраялась глибоко доля в серцях
І дерево роду постало дволиким:
Дві гілки схилились по різних краях.
Десь прагнули разом зростися в єдине
І ті, що з Мазепою, й ті, що з Петром...
Та ті, метою яких була Україна –
Не знали правдивого шляху того.

А дерево роду надвоє зростає,
Хоч небо єдине для всіх назавжди.
То хто ж дві роздвоєні гілки з'єднає?
Хто виростить суто вкраїнські плоди?

Потрібно ту волю самим здобувати
І нищити чорну ворожу напасть,
Жаль, що лиш одна зі сторін зрозуміла,
Що є Україна – єдина мета.
І мрія народу давно би здійснилась,
Та єдність потрібна була пресвята.

Чому в нас здавна іде брат проти брата,
Хоч ворог нав'язує нам ту війну?
Чому б нам всім разом пліч-о-пліч не стати
Й підняти Вкраїну з руїни? Чому б?
Чому в нас немає одної святині?
Чом стовбур і далі надвоє росте?
Чому розпинають нас темнії сили?
Мабуть, це послання для нас є святе!
Це діється воля із неба над нами –
Чи зможем примножити ми свій талант,
Чи істинний розум вкраїнців постане.
Чи слава закотиться в дикий бур'ян.
Брати-українці сучасного роду!
Візьмімось за руки і в мрію святу
З'єднаймо роздвоєну гілку народу
І з Богом підімо за спільну мету!

Світлана ГУЙТАН, *с. Мединя*